

Громадянська участь у житті суспільства

Мета

- закріпити уявлення про демократію, самоврядування та форми участі громадян у житті держави, про діяльність дитячих і громадських організацій в Україні; навчити цінувати важливість участі громадян у розв'язанні загальнодержавних питань та питань місцевого значення; розвивати в учнів розуміння цінності своєї особистості; розвивати комунікативні компетентності шляхом роботи в парах; виховувати цілеспрямованість на успіх через формування активної життєвої позиції.

Очікувані результати

- **Знання і розуміння:** знає зміст основних понять уроку; розуміє та пояснює форми соціальної активності громадян: демонстрації, мітинги, пікети, марші та походи; має уявлення про способи визначення та вирішення проблем місцевої громади за участю громадян.
- **Вміння і навички:** аналізує ефективність впливу громадянської участі на процеси демократизації суспільства; набуває вміння працювати в групах, проявляти та відстоювати свою громадянську позицію.

Проаналізуйте дані національного опитування громадської думки щодо громадянського залучення, проведеного в серпні–вересні 2017 року організацією «Пакт» (Pact).

Відповідь на запитання:

**Чи берете ви участь у житті вашої громади
(будинку, вулиці, району)?**

**Так, я регулярно беру участь у зборах громади та інших
громадських заходах — 8 %.**

**Я рідко беру участь у зборах громади
та інших активностях — 17 %.**

Я не беру участі, бо не маю часу — 30 %.

Я не беру участі, бо мені це не цікаво — 43 %.

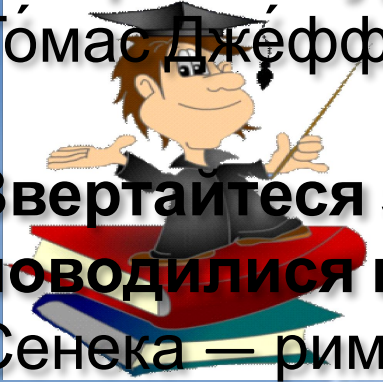
Важко сказати — 2 %.

Як, на вашу думку, українці демонструють громадську активність і як залучені до життя своєї громади.

Про що свідчать наведені дані, яка причина такого результату?

Вся робота уряду зводиться до мистецтва бути чесним.

Томас Джефферсон — діяч війни за незадажність США

Звертайтесь з нижчими так, як ви хотіли б, щоб з вами поводилися вищі.

Сенека — римський філософ, поет и державний діяч

Уряди ніколи нічого не вчать — вчиться лише народ.

Арнольд Джозеф Тойнби — британський історик, філософ

Ніхто не може бути зовсім вільним, поки усі невільні.

Герберт Спенсер — англійський філософ та соціолог

Яка тема, на вашу думку, об'єднує ці вислови?

Що з написаного збігається з вашими уявленнями про життя? Що не збігається? Чому?

Запишіть у зошиті той вислів, який, на вашу думку, може вам стати у пригоді у подальшому житті. Чому ви обрали саме його?

Роль громадянина у демократизації суспільства

- **участь у житті суспільства** — це, насамперед, соціальна діяльність, яка забезпечує життєздатність суспільства, сприяє розвитку його потенціалу.

Традиційні форми громадської участі:

- регулярна участь у виборах, референдумах;
- активна участь у діяльності громадських організацій, що опікуються проблемами спільноти - громадське залучення, громадянська активність, **активна громадянська позиція**;
- активна діяльність у розв'язанні соціально значущих проблем;
- контакти з представниками місцевих органів влади щодо конкретної проблеми;
- меценатство та грошова підтримка громадських і благодійних організацій

Жовтень 2026 року.
Національний форум
«Громадянське суспільство
та публічні фінанси»
в Києві.

Меценатство та благодійність

- Одним з напрямків розвитку суспільства є меценатство та грошова підтримка громадських і благодійних організацій.
- Меценати — це заможні покровителі науки, мистецтва, освіти та їх представників.
- **Мета меценатства:** підтримка розвитку освіти, науки, культури.
- Меценатство – це міст єднання суспільства, фундамент якого закладено ще Володимиром Великим. Тому цим традиціям належить не тільки сьогодення, а й майбутнє.
- **Благодійність** – невід’ємна частина людського буття, яка базується на загальнолюдських цінностях. Саме моральна необхідність допомоги тим, хто її потребує, часто була основною умовою доброчинності.

«Легко любити Україну
до глибини душі, а ви
спробуйте любити її до
глибини кишені».

Є. Чикаленко

Волонтерст

- Волонтерство – діяльність – добровільна, безкорислива соціально спрямована неприбуткова діяльність

- **Волонтер** – у перекладі з англійської означає добровільний помічник. Це люди, які цілком безоплатно працюють будь - де, де потрібна їхня допомога: у дитячих будинках, притулках, школах-інтернатах і будинках для людей поважного віку. Вони доглядають хворих і допомагають старшим людям поратися по господарству.
- 5 грудня відзначається міжнародний День волонтера . Це свято було засновано в 1985 році за ініціативою Генеральної Асамблеї ООН.

Волонтери під час Майдану.

Волонтерст

Спектр благодійної діяльності волонтерів:

Міська гра, організована волонтерами.

Варшава.

Подарунки бійцям АТО від волонтерів Львівщини

Активна громадянська позиція

- Це готовність людини відомо брати участь у суспільно-політичному житті,
- виконувати громадянські обов'язки,
- нести громадянську відповідальність,
- розуміти свої права та можливості й користуватися ними,
- проявляти патріотичну відданість Батьківщині,
- готовність до захисту Батьківщини,
- активна діяльність в політичних процесах.

Активна громадянська

позиція

У переломні періоди життя суспільства особливого поширення набувають різноманітні акції протесту:

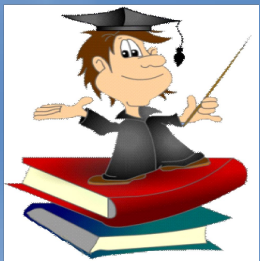
- Мітинги,
- демонстрації,
- страйки,
- бойкоти,
- акції громадянської непокорі.

День гідності і свободи. Київ, 26 листопада 2016 р.

Барикадні бої 18 лютого 2014 року

- Виявом протестної поведінки стали «Помаранчева революція» 2004 р. в Україні та Революція гідності 2013 -2014 років, що спричинила зміну політичної влади в країні.

Поміркуємо

1. Прочитайте разом про марафонського гінця та поміркуйте: Чи можна його вчинок вважати героїчним?

- В історії **Давньої Греції** є гарна сторінка, пов'язана з боротьбою афінян проти Персії. У битві при Марафоні греки перемогли величезну перську армію. За легендою, одразу після завершення битви до Афін попрямував гонець із радісною звісткою. Він біг як був: у бойовому обладунку, зі зброєю, не зупиняючись ні на мить. Подолавши відстань до Афін, що становила 42,195 км, він увірвався до міста з вигуком: «Радійте, ми перемогли!» - і помер на місці від розриву серця.

2. Прочитайте. Визначте громадянську позицію кожного з трьох учасників будівництва. Яка позиція імponує вам? Чому?
Три людини працювали на будівництві. Усі вони виконували однакову роботу, але коли їх запитали, що вони роблять, то відповіді були різними:

- Перший сказав: **“Розбиваю каміння”**.
- Другий: **“Заробляю на життя”**.
- А третій відповів: **“Допомагаю будувати храм”**.

Пітер Шульц, американський

вчений

Поміркуємо

Прочитайте оповідання Василя Сухомлинського «Горить Іванова хата» **разом**

1. Що б ви порадили Петру? Чому?
2. Які якості виявив Степан?
3. Чи можна їх вважати громадянськими? Чому?

Петро і Степан працювали в полі. Бачать - у селі пожежа. І здалося їм, що горить саме там, де вони живуть, Петро і Степан.

- Це, ймовірно, наші хати горять, - сказав Петро.
- Поїдемо скоріше додому, - сказав Степан, запрягаючи коней. Петро і Степан швидко поїхали додому.

- У кого пожежа?
- Іванова хата горить.

Петро полегшено зітхнув і зупинив коней.

- Ну, далі не поїдемо, - сказав він. - То що, повертаємо коней назад у поле? - спитав він у Степана.
- Для чого повертатися? - здивувався Степан.
- Так горить же не у нас. Навіщо даремно гаяти час? Робота в полі стоїть. Степан здивовано глянув на Петра.
- А ти що, поспішав тільки свою хату рятувати?

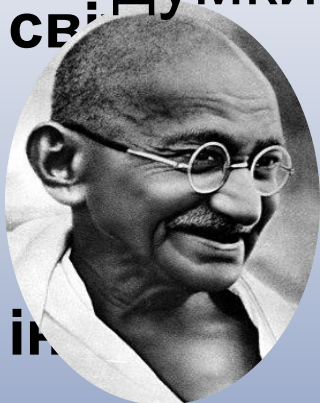
Петро мовчав. **Степан залишив його з конями, побіг допомагати гасити пожежу. А Петро сидить і не знає, що йому робити, - за Степаном іти чи в поле їхати.**

Застосуйте набуті знання та

досвід

Інформація для роздумів. Філософські

думки **Будь тією зміною, яку ти хочеш побачити в**

Ви не зможете нічого домогтися, доки не почнете діяти.

Єдиний спосіб жити – це давати жити

Махатма Ганді, керівник руху за незалежність Індії,

Робота за плакатом «Як стати кращим громадянином. 9 кроків»

(наступний слайд) . Розгляньте плакат, дайте відповідь на запитання:

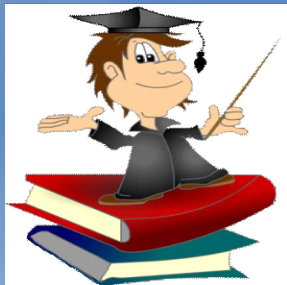
- 1. Які риси характеризують відповідального громадянина?**
- 2. Які конкретні дії відповідальної громадянської участі зображені на плакаті?**
- 3. Поясніть, чому саме ці властивості людини важливі для життя у громаді.**

Застосуйте набуті знання та досвід

1. Яке явище суспільного життя характеризують слова?
- **Робите, що можете, з допомогою того, що ти маєш, там, де ти зараз.**
3. Про які явища суспільного життя свідчать дані фото?

Мітинг на Майдані Незалежності.
Грудень 2013 р. Фото Василя
Максимова

Висновк

и

«Не політики будують суспільство, а саме пересічні українці, з середовища яких політики і виростають. Активна громадянська позиція, як і патріотизм – це здобуток суспільного й родинного виховання та просвіти».

Письменник і видавець Іван Малкович

- У статті 29-й «Загальної декларації прав людини» зазначено, що кожна людина має обов'язки перед суспільством, у якому тільки й можливий вільний і повний розвиток її особистості. Громадянин, який хоче жити в демократичному суспільстві, завжди засвідчує свою громадянську позицію.

- «Ні в чому іншому, як у веденні справ громадянського суспільства, не знаходить людина настільки широкого застосування для своїх талантів і настільки вдалого об'єкта для прояву своїх найкращих якостей».

Адам Фергюсон

Домашнє завдання
Прочитати стор. 83-85
Дайте відповідь на 9 питань
ПИСЬМОВО

